

Inkoop Wmo Huishoudelijke Ondersteuning

Bijlage 2 Productomschrijving

Zaaknummer: 574049

TenderNed nummer: TN 396651

Datum: 30-1-2023

De ondersteuningsvorm

Huishoudelijke ondersteuning is een vorm van ondersteuning bij het doen van het huishouden die bijdraagt aan het langer zelfstandig een huishouden te kunnen voeren door kwetsbare inwoners, zodat zij zelfstandig thuis kunnen wonen. Het signaleren of de zelfstandigheid en/of veiligheid van de inwoner in het gedrang komt is hier een belangrijk onderdeel van. De signalering geldt ook voor het sociale aspect.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt is dat inwoners in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor hun leven, voor hun zelfredzaamheid en inzet van hun netwerk. Onder zelfredzaamheid wordt volgens de Wmo 2015 verstaan: “het in staat zijn tot het (uit)voeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en een gestructureerd huishouden” (artikel 1.1.1, eerste lid). Gemeentelijke ondersteuning bij het voeren van een huishouden neemt de verantwoordelijkheid en activiteit van de inwoner niet geheel over, maar het helpt de inwoner om langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen.

Als onderbouwing van de in te zetten ondersteuning gebruiken we het normenkader van HHM, in nauwe samenwerking met KMPG Plexus, gepubliceerd in 2019.

Het rapport gaat uit van het kunnen beschikken over 6 resultaten, die samen bijdragen aan de doelstelling.

Een gestructureerd huishouden omvat de volgende te bereiken resultaten:

1. een schoon en leefbaar huis;
2. was verzorging;
3. regie/ organisatie;
4. maaltijden;
5. kindzorg;
6. boodschappen.

Afbakening ruimten en activiteiten

De beoordeling van de huishoudelijke ondersteuning betreffen slechts de woonruimten die nodig zijn voor het normale gebruik van de woning én die daadwerkelijk dagelijks in gebruik zijn. In principe zijn dit de volgende ruimten:

- woonkamer;
- keuken;
- slaapkamer (s), in gebruik bij inwoner en zijn huisgenoten;
- badkamer;
- toilet;
- trap, tenminste als één van de hierboven genoemde ruimten zich op een andere etage bevindt;
- verkeersruimten (hal, overloop).

Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen aan de buitenzijde, tuin, balkon, galerij, centrale en/of gemeenschappelijk toegangsruimten, etc.) maken geen onderdeel uit van huishoudelijke ondersteuning.

Algemene afwegingen

De inwoner is, samen met de huisgenoten, primair verantwoordelijk voor het voeren van het eigen huishouden. Tijdens het keukentafelgesprek worden alle mogelijkheden doorgenomen en besproken. Er wordt binnen dit resultaatgebied gekeken naar wat de inwoner zelf nog kan en in welke mate het sociaal netwerk ondersteuning kan bieden. Daarbij kan gedacht worden aan de vraag of de inwoner met behulp van de mensen om hem heen bijvoorbeeld kan zorgen voor de boodschappen, maaltijden, zemen van de ramen of schone en draagbare kleding. Is er bijvoorbeeld een familielid of zijn burens bereid de was wekelijks te doen? Zijn er algemene of voorliggende voorzieningen aanwezig die tot het gewenste resultaat kunnen leiden? Als er bijvoorbeeld een was- en strijkdienst beschikbaar is waarmee de inwoner het gewenste resultaat kan behalen hoeft de gemeente hierin niet te ondersteunen. In gemeente De Bilt is een collectieve was en strijkservice voorliggend. In gemeente Bunnik waarschijnlijk op termijn ook. Als sprake is van een gezonde huisgenoot, valt dit resultaat vrijwel altijd onder de reikwijdte van gebruikelijke zorg en biedt de gemeente geen ondersteuning. Als het noodzakelijke resultaat desondanks niet kan worden behaald kan het nodig zijn op maat aanvullende uren te verstrekken.

De vaststelling van het noodzakelijke aantal uren vindt plaats in een individuele afweging en wordt afgestemd op de individuele situatie en is om die reden dus altijd maatwerk. Voor het individueel vaststellen van de benodigde uren wordt gebruik gemaakt van het Normenkader huishoudelijke ondersteuning van Bureau HHM (juni 2019).

Maatwerkvoorziening HO: de resultaten

1. Een schoon en leefbaar huis

Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.

Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

Ondersteuning door de gemeente wordt geboden wanneer er sprake is van beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van personen uit het sociaal netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kunnen worden verminderd of weggenomen.

Het resultaat een schoon en leefbaar huis richt zich op het schoonmaakwerk die de belastbaarheid van de inwoner (en het sociale netwerk) overschrijden.

De beoordeling of een inwoner in aanmerking komt voor huishoudelijke ondersteuning vindt middels zorgvuldig individueel onderzoek plaats. Er zal onderzocht moeten worden welke taken of onderdelen van het huishouden een inwoner (deels) zelfstandig of met ondersteuning kan uitvoeren en dit zal worden aangevuld met uren huishoudelijke ondersteuning. (Hierbij wordt ook overwogen welke taken opgesplitst en verdeeld over verschillende dagen door de inwoner uitgevoerd kunnen worden. En er wordt gekeken wat de inwoner samen met een ander persoon (bijvoorbeeld de medewerker HO) zelf kan doen, zodat de activiteit niet geheel wordt overgenomen)

De maatwerkvoorziening HO voorziet in een schoon en leefbaar huis. Dit betekent niet dat alle woonruimten wekelijks schoongemaakt moeten worden. Het huis dient dusdanig schoon te zijn, dat het niet vervuild is en zo een algemeen aanvaardbaar niveau van schoon houden wordt gerealiseerd. Huishoudelijke ondersteuning heeft alleen betrekking op het schoonmaakwerk in het huis. Hierbij horen geen activiteiten buitenshuis, zoals het onderhouden van de tuin, opruimen van schuur, wassen van de auto of schoonmaken van de stoep, terras, balkon, galerij, trappenhuis, centrale toegangsruimten. Ook het ramen wassen aan de buitenkant van de woning valt buiten de gemeentelijke compensatieplicht op grond van voorliggende voorzieningen.

De inrichting en bewerkelijkheid van de woning kan maken dat er meer inzet nodig is om de woning schoon te houden. Bijvoorbeeld door ouderdom van de woning, staat van onderhoud, hoogte van plafonds, tocht en stof. De grootte van het huis is geen aanleiding om meer hulp toe te kennen. Dit geldt ook voor de hoeveelheid en bewerkelijkheid van meubels of beeldjes/fotolijstjes of de aanwezigheid van huisdieren. In de basis is dit een eigen keuze tenzij het persoonskenmerken betreft (bijvoorbeeld als het huisdier een functie heeft ten aanzien van participatie of tegengaan van vereenzaming). Er mag verwacht worden dat de inrichting, de toe- en doorgankelijkheid aan toenemende beperkingen aangepast wordt. Overleg voor maatwerk zal altijd plaatsvinden met de kwaliteitsmedewerker, collega, teamleider, gedragswetenschapper of sociaal medisch adviseur.

2. Was verzorging

Ondersteuning bij de was-verzorging wordt geboden als een inwoner een belemmering heeft bij het op orde en schoonhouden van het linnen- en/of beddengoed en kleding. Het uitgangspunt is dat de inwoner zoveel mogelijk gebruik maakt van voorliggende voorzieningen om hierin te voorzien. Het doel van het resultaat is de beschikking hebben over schoon linnen- en beddengoed en/of over schone kleding. Het gaat uitsluitend over doelmatige kleding voor alledag. De verzorging van de was zoals bedoeld binnen dit resultaatgebied omvat het machinaal wassen, laten drogen en opvouwen van kleding en linnen- en beddengoed. Verwacht mag worden dat de inwoner beschikt over een wasmachine en mogelijkheid tot drogen, bij voorkeur een droger. Als die er niet is, behoort het realiseren van een wasmachine tot de verantwoordelijkheid van de inwoner. Daarnaast wordt van de inwoner verwacht dat de reikwijdte van de ondersteuning tot een minimum wordt beperkt door bijvoorbeeld de aanschaf van een wasdroger of kleding die niet gestreken hoeft te worden. Tevens wordt verwacht dat inwoner redelijkerwijs al het mogelijke heeft gedaan om het ontstaan van was te beperken. Bijvoorbeeld door het gebruik van incontinentiemateriaal of anti-allergieproducten en of gebruik van placemats en papieren servetten in plaats van tafelkleden/tafellinnen.

3. Regie / organisatie, AIV

Ondersteuning bij het organiseren van huishoudelijke taken wordt ingezet wanneer inwoner niet tot zelfregie en planning van de werkzaamheden in staat is. Behalve dat er huishoudelijke taken moeten worden gestimuleerd of worden overgenomen heeft de ondersteuning aansturende en regietaken. Daarbij geldt voor de ondersteuning een extra verantwoordelijkheid bij het signaleren van ongewenste situaties of toenemende kwetsbaarheid bij inwoner. Ook kan ondersteuning bestaan uit het helpen handhaven, verkrijgen of herkrijgen van structuur in het huishouden. Het overnemen van de regie over het huishouden kan noodzakelijk zijn als in redelijkheid niet meer van de inwoner verwacht kan worden dat hij zelfstandig beslissingen neemt of als disfunctioneren dreigt. Dat kan zich uiten in vervuiling (van de woning of van kleding), verwaarlozing (eten en drinken) of ontredde van zichzelf of van afhankelijke huisgenoten waardoor het functioneren in huis maar ook buitenshuis belemmerd wordt. De

ondersteuning dient bij het uitoefenen van de ondersteuning zoveel mogelijk de inwoner te betrekken bij het maken van keuzes en ondernemen van activiteiten. Daarbij dient aangesloten te worden bij de capaciteiten, intellectuele vaardigheden en leervermogen van de inwoner. Bij een deel van deze groep zal geen sprake zijn van ontwikkelvermogen, eerder van afnemende zelfredzaamheid. Stimuleren van wat nog wel mogelijk is, is nodig om afname van vaardigheden te vertragen. Het samen uitvoeren van (huishoudelijke) activiteiten kan daarbij helpen. Bewaken of het nog verantwoord is dat de inwoner zelfstandig woont, is daarom onderdeel van het resultaatgebied (signaleren en doorgeven aan de gemeente en/of het netwerk, de familie, of thuiswonende personen).

Eventueel kan onder dit resultaat ook vallen het stimuleren van het doen van activiteiten op andere levensgebieden, zoals administratie, wonen, dagelijkse routine en onderhouden van sociale contacten. Hulp om huishoudelijke apparaten (te leren) bedienen, bijvoorbeeld een droger of stofzuigrobot.

AIV: Indien er wel sprake is van ontwikkelvermogen kan, in plaats van overnemen, gekozen worden voor het aanleren van vaardigheden om zelfstandig de regie te voeren en weer structuur te verkrijgen of herkrijgen in het huishouden. Dit kan door kortdurende zorg in te zetten op het gebied van Advies, Instructie en Voorlichting (AIV). In principe wordt minimaal driemaandelijks geëvalueerd en gekeken of de ondersteuning Advies en instructie nog noodzakelijk is en of afschaling mogelijk is.

4. Maaltijden

Onder maaltijdverzorging wordt verstaan het verzorgen van de broodmaaltijd, koffie en thee zetten, warme maaltijd opwarmen. Het uitgangspunt voor het te behalen resultaat is dat indien nodig één keer per dag de broodmaaltijd wordt bereid en klaargezet en één keer per dag een warme maaltijd wordt opgewarmd en/of klaargezet. Tijdens het keukentafelgesprek met inwoner worden alle mogelijkheden doorgenomen en besproken. Is er een huisgenoot aanwezig die in staat is de maaltijd klaar te zetten of op te warmen? Dan hoeft de gemeente op grond van gebruikelijke hulp geen ondersteuning te bieden, als de huisgenoot hiertoe in staat is. Kan inwoner op eigen kracht of met hulp van de mensen om hem heen een maaltijd verzorgen? Is bijvoorbeeld een kind of één van de burens in staat een maaltijd klaar te zetten of op te warmen? Ook wordt er in het onderzoek gekeken of voorliggende voorzieningen zoals kant en klaar maaltijden van de supermarkt, mee-eten bij een verzorgingshuis, maaltijdbezorging aan huis etc. oplossingen bieden. Daarbij dient ook betrokken te worden of de inwoner aanspraak kan maken op ondersteuning via zijn/haar zorgverzekering. Indien een inwoner niet (meer) in staat is zelf of met hulp van de omgeving maaltijden te verzorgen en voorliggende voorzieningen niet of onvoldoende tot de noodzakelijke oplossing leiden, kan ondersteuning door de gemeente worden gezien. Tevens is in deze situaties het signaleren en waakzaamheid of de zelfstandigheid en/of veiligheid in het gedrang komt belangrijk.

5. Kindzorg

Het zorgen voor kinderen is een taak van ouder en/of verzorgers. Dat geldt ook voor ouders die door beperkingen (tijdelijk) niet in staat zijn hun kinderen te verzorgen. Elke ouder is zelf verantwoordelijk voor de opvang en (het organiseren van de noodzakelijke) verzorging van zijn of haar kinderen. Uitgangspunt is hierbij dat bij uitval van een van de ouders de andere ouder deze zorg of zijn aandeel in de zorg daar waar mogelijk overneemt. Op grond van gebruikelijke zorg hoeft gemeente niet te compenseren. Gemeente ondersteunt alleen als ouders door acuut ontstane problemen een oplossing nodig hebben voor kinderen tot en met de leeftijd van vijf jaar. De ondersteuning is dus per definitie tijdelijk, in afwachting van een definitieve oplossing. Een indicatie wordt afgegeven met een maximale duur van drie maanden om ouder(s) of

verzorger(s) de mogelijkheid te bieden in een oplossing te voorzien. Van ouders mag worden verwacht dat zij zich tot het uiterste zullen inspannen om die oplossing zo snel mogelijk te vinden. Daarbij dient ook betrokken te worden of de inwoner aanspraak kan maken op ondersteuning via zijn/haar zorgverzekering. Individuele ondersteuning voor structurele opvang van kinderen is niet mogelijk binnen de Wmo. De zorg voor kinderen omvat het:

- wassen,
- aankleden,
- eten geven
- brengen naar school/ kinderopvang
- naar bed brengen
- afstemming met andere hulp/ informele zorg

Het passen op kinderen valt niet onder dit resultaat.

Tijdens het keukentafelgesprek met de inwoner worden alle mogelijkheden doorgenomen en besproken. Zijn er algemene, collectieve of voorliggende voorzieningen aanwezig die tot het gewenste resultaat kunnen leiden? Of kan de inwoner op eigen kracht, of met behulp van de mensen om hem heen zorgen voor de kinderen?

6. Boodschappen

Onder het resultaat 'boodschappen' wordt verstaan dat een inwoner beschikt over goederen die bijdragen aan de zelfredzaamheid en participatie. Het uitgangspunt is dat er maximaal 1x per week ondersteuning plaatsvindt bij het voorbereiden van de boodschappen bij het maken van de lijst, het doen van de boodschappen óf het opruimen. Bovenstaande ondersteuning kan slechts ingezet worden wanneer voorliggende of andere voorzieningen geen oplossing kunnen bieden zoals boodschappenservice bijvoorbeeld via de supermarkt, familie/vrienden, sociaal of vrijwilligersnetwerk. Ook het hebben van een vervoersvoorziening gaat vóór op de inzet van uren HO voor boodschappen.

Er wordt gezocht naar de goedkoopst passende oplossing vanuit een integrale aanpak bekeken. Daardoor kan het zijn dat het begeleiden van of het samendoen van boodschappen de goedkoopst passende oplossing vormt. Bijvoorbeeld i.p.v. inzet van de maatwerkvoorziening dagbesteding of begeleiding.